

بسمه تعالی

شیوه‌نامه اجرایی و نظارتی دوره دکتری
سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
معاونت تحقیقات کاربردی و توسعه فناوری
اداره کل پژوهش و فناوری - اداره تحصیلات تکمیلی و آموزش‌های تخصصی

مقدمه

این شیوه‌نامه به منظور تربیت پژوهشگران متخصص و بکارگیری توان دانشجویان دکتری در انجام پژوهش‌های مورد نیاز کشور، بر مبنای آیین‌نامه یکپارچه‌ی مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری تخصصی شماره ۱۵۴۹۴۶/و مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ و مصوب جلسه‌ی شماره ۹۶۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و آیین‌نامه پذیرش دانشجو در موسسات پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۷۸۲۴/و مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۲۵ و مصوب جلسه‌ی شماره ۹۶۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۵ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزش عالی و مصوبه‌ی جلسه‌ی ۹۷۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ شورای گسترش آموزش عالی و شیوه‌نامه اجرایی نظارتی دوره دکتری پژوهش محور مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۳/۹/۲ کمیسیون پژوهش و فناوری شورای گسترش آموزش عالی تدوین شده است.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات:

۱-۱- دوره دکتری پژوهش محور: دوره دکتری تخصصی که با محوریت پژوهش و مشتمل بر اخذ واحدهای درسی محدود و ارائه رساله برگزار می‌شود.

۱-۲- سازمان: سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران

۱-۳- معاونت: معاونت تحقیقات کاربردی و توسعه فناوری سازمان

۱-۴- اداره تحصیلات تکمیلی: اداره تحصیلات تکمیلی و آموزش‌های تخصصی

۱-۵- شورای تحصیلات تکمیلی: شورای آموزشی اداره تحصیلات تکمیلی

۱-۶- گروه: کوچکترین واحد سازمانی در ساختار سازمان که عهده‌دار انجام آموزش و پژوهش در یک رشته/گرایش علمی است.

۱-۷- کارفرما: شخصیت حقوقی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که طی یک قرارداد، انجام طرح پژوهشی را به سازمان واگذار نموده و متعهد به تأمین کلیه هزینه‌های انجام و نظارت بر اجرای موضوع قرارداد است.

۱-۸- طرح پژوهشی تقاضا محور: طرح پژوهشی دارای کارفرمای مشخص که برابر قرارداد، اجرای آن به سازمان واگذار و اعتبارات کامل آن به همراه هزینه‌های نظارت بر آن توسط کارفرما تأمین و نتیجه کار نیز تحویل گرفته می‌شود.

۹-۱- کمیته راهبری: اعضای این کمیته در سازمان شامل اعضای شورای علمی گروه پژوهشی مربوطه، رئیس پژوهشگاه (یا نماینده ایشان)، اساتید راهنما و مشاور می‌باشد.

۱۰-۱- هیأت داوران: منظور هیأتی است که ارزیابی نهایی رساله دانشجوی در دوره دکتری را بر عهده دارد. ترکیب هیأت داوران عبارت است از استاد/ اساتید راهنما و مشاور، ۳ نفر عضو هیأت علمی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری به انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی که باید یک نفر از آنان حداقل دانشیار و از دانشگاه‌ها و مؤسسات خارج سازمان باشد.

ماده ۲- الزامات پذیرش دانشجو در موسسه در مقطع تحصیلی دکتری تخصصی

۱-۲- پذیرش دانشجو در سازمان به شیوه استاد محور است و استاد موظف است پیش از درخواست پذیرش دانشجو موضوع خود را از سامانه نان انتخاب نموده و در شورای تحصیلات تکمیلی سازمان به تصویب برساند.

۲-۲- پذیرش دانشجو در دوره دکتری به سه شیوه پژوهش محور، آموزش-پژوهش محور و مشترک با دانشگاه‌ها، از طریق آزمون های سراسری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور و استعدادهای درخشان انجام می شود.

۳-۲- پایان نامه ها باید در راستای برنامه های مصوب سازمان (بعد از تصویب به کارگروه برنامه محوری وزارت) پیش از پذیرش دانشجو تعریف گردد.

۴-۲- هر عضو هیات علمی با مرتبه استادی و دانشیاری سالانه حداکثر ۲ دانشجو و استادیار ۱ دانشجو (در کلیه ی شیوه ها و دوره های پذیرش) می تواند پذیرش نماید.

تبصره ۱: مجموع تعداد دانشجویان در حال راهنمایی در یک زمان واحد (در کلیه ی شیوه ها و دوره های پذیرش) توسط عضو هیات علمی با مرتبه استادی ۶ نفر، دانشیاری ۵ نفر و استادیاری ۳ نفر می باشد.

ماده ۳- شرایط استاد راهنما و مشاور:

۱-۳- استاد راهنمای اول که توسط سازمان انتخاب می‌شود باید حداقل استادیار و دارای شرایط زیر باشد:

۱-۳-۱- داشتن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی متناسب با رشته دانشجوی دکتری پذیرفته شده برای راهنمای اول الزامی است.

۱-۳-۲- استاد راهنمای اول باید عضو هیات علمی گروه مربوطه بوده و دارای ظرفیت خالی برای راهنمایی دانشجو بر اساس مصوبه شورای پژوهش و فناوری سازمان باشد (ظرفیت تعیین شده برای اعضای هیأت علمی با درجه استاد ۶ نفر، دانشیار ۵ نفر، استادیار ۳ نفر می‌باشد) در موارد خاص، موضوع اخذ دانشجو بیش از ظرفیت استاد راهنما باید در شورای تحصیلات تکمیلی مصوب گردد.

تبصره ۲- مطابق قانون حمایت از خانواده و جمعیت ابلاغی به شماره ۳۵۵۱۱۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۳۰ برای اساتید راهنما به ازای داشتن هر دانشجوی مادر باردار یا دارای فرزند شیرخوار یک سهمیه به سقف استاد راهنمایی آنها اضافه گردد

تبصره ۳- در صورت پذیرش دانشجوی تبدیل خارج به داخل یک سهمیه به سهمیه اساتید اضافه می گردد.

۳-۱-۳- بررسی شرایط استاد راهنما دو بار، یکی در بدو پذیرش دانشجو به منظور صدور حکم اولیه استاد راهنما (حکم سرپرستی موقت) و مجدداً در زمان تصویب پیشنهادیه رساله دکتری به منظور صدور حکم قطعی استاد راهنما، در شورای تحصیلات تکمیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۳-۱-۴- استاد راهنما بایستی در زمان درخواست طرح پژوهشی تقاضا محور داشته باشد. مبلغ قرارداد طرح پژوهشی با کارفرمای بیرونی بایستی به گونه ای باشد که امکان پرداخت هزینه های رساله دانشجویی امکان پذیر باشد.

تبصره ۴: استاد راهنمای اول رساله ی دکتری تخصصی از موسسه بایستی برای پذیرش دانشجو حداقل راهنمایی یک رساله یا پایان نامه خاتمه یافته به عنوان استاد راهنمای دوم یا مشاوره حداقل سه رساله ی پایان یافته را داشته باشد و یا یک طرح تقاضا محور خاتمه یافته داشته باشد.

تبصره ۵: ارتباط رشته ی تحصیلی استاد راهنما با رشته تحصیلی و موضوع رساله دکتری الزامی می باشد.

۳-۱-۵- استاد راهنمای دوره دکتری پژوهش محور باید دارای طرح پژوهشی تقاضا محور مطابق شرایط ماده ۳ باشد (دانشجو هیچ گونه مسئولیتی در قبال تهیه و تصویب طرح پژوهشی تقاضا محور ندارد).

۳-۱-۶- در صورت نیاز، دو استاد راهنما می‌توانند عهده‌دار راهنمایی رساله باشند. استاد راهنمای دوم از داشتن شرایط ذکر شده در بند ۳-۱-۱ و ۳-۱-۵ معاف می‌باشد.

۳-۱-۷- در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی سازمان می‌توان یک یا دو استاد مشاور برای هدایت دانشجو تعیین نماید.

۳-۲- شرایط استاد مشاور

۳-۲-۱- انتخاب استاد/ اساتید مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، از میان اعضای هیأت علمی یا متخصصان حرفه‌ای مورد تأیید شورای تحصیلات تکمیلی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو، امکان پذیر است.

تبصره ۶- در صورتیکه استاد مشاور از صنعت انتخاب گردد، فرد متخصص حرفه‌ای با مدرک حداقل کارشناسی ارشد می‌بایست تخصص لازم را در مشاوره داشته و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار در حوزه مربوطه باشد.

تبصره ۷- مربیان دارای سابقه کار حداقل ۱۰ سال در حوزه تخصصی مربوطه می‌توانند به عنوان استاد مشاور رساله انتخاب شوند.

تبصره ۸- استفاده از نیروهای پسادکتری و دارندگان مدرک دکتری شاغل در صنعت در حوزه تخصصی مربوطه به عنوان استاد مشاور بلامانع است.

۳-۲-۲- کارفرما می‌تواند یک نفر را به عنوان استاد مشاور (واجد شرایط و مورد تأیید شورای تحصیلات تکمیلی) معرفی کند که به عنوان عضو هیأت داوران در جلسات حضور داشته باشد. در صورت معرفی استاد مشاور توسط کارفرما، دانشجو با تأیید استاد راهنما حداکثر می‌تواند فقط یک استاد مشاور دیگر نیز داشته باشد.

۳-۲-۳- سازمان هیچ گونه تعهدی در مورد پرداخت حق التدریس اساتید راهنما و مشاور بیرونی ندارد.

ماده ۴- ارزیابی و نظارت:

۴-۱- دانشجوی دکتری پژوهش محور باید ۳ تا ۸ واحد آموزشی مرتبط با موضوع رساله را با تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه مربوطه حداکثر تا پایان نیمسال دوم بگذرانند. واحدهای درسی باید بر اساس برنامه درسی مصوب در هر رشته و در راستای پیشبرد اصول تئوری رساله تعیین گردد. تعیین حداقل و حداکثر واحدهای درسی مورد نیاز دانشجوی در هر زمانی از دوره تحصیلی با تشخیص و نظر استاد راهنما و تأیید گروه صورت می‌گیرد.

۴-۲- دانشجوی موظف است در شروع هر نیمسال تحصیلی ثبت نام نموده و دروس اصلی یا جبرانی و یا رساله خود را در بازه زمانی ثبت نام اخذ نماید (حداقل واحد مجاز برای ثبت نام در هر ترم ۳ واحد می‌باشد). عدم مراجعه دانشجوی و انتخاب واحد در دو نیمسال متوالی، به عنوان انصراف دانشجوی از تحصیل تلقی می‌شود.

۴-۳- حداقل نمره قبولی در هر درس، ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره‌های دانشجوی در همه درس‌ها ۱۶ از ۲۰ است. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجوی موظف است با نظر استاد راهنما و تأیید گروه، فقط در یک نیمسال تحصیلی دروسی را برای ترمیم میانگین کل اخذ نماید و با موفقیت بگذرانند. در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

تبصره ۹- تعداد واحدهای دروس جبرانی و یا پیش نیاز دانشجوی حداکثر می‌تواند ۶ واحد باشد که بدون احتساب نمره در معدل دانشجوی در کارنامه ایشان ثبت خواهد شد.

تبصره ۱۰- دانشجویان در صورت تشخیص استاد راهنما باید نسبت به اخذ ۲ واحد درس جبرانی طراحی آزمایشات، در نیمسال اول اقدام نمایند.

۴-۴- پیش از شروع نیمسال اول و پس از تعیین استاد راهنما در گروه پژوهشی، دروس مورد نیاز مرتبط با موضوع رساله و رشته تحصیلی هر دانشجوی باید توسط استاد راهنما در شورای علمی گروه به تصویب رسیده و پس از تأیید رئیس پژوهشکده، حداکثر تا دو هفته قبل از شروع زمان انتخاب واحد، از طریق رئیس پژوهشکده به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال گردد. کلیه دروس ارائه شده برای دانشجوی باید مطابق با دروس مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم برای آن رشته تحصیلی باشد.

۴-۵- در صورت کسب نمره ۵۰ و بالاتر در هریک از آزمونهای معتبر مورد تأیید معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بسندگی زبان تخصصی احراز میشود و مشروط به ارایه گواهی استاد راهنما یا طی دورتوانمندسازی زبان نمی باشد. در صورت پذیرش دانشجوی در مقطع دکتری تخصصی و کسب نمره زبان آزمون نیمه متمرکز در همان سال به میزان ۵۰ و بالاتر، بسندگی زبان خارجی دانشجوی احراز شده تلقی میشود. لازم است احراز بسندگی زبان خارجی توسط استاد راهنما، با رعایت الزامی نبودن آزمون زبان، تا پایان نیمسال ششم به اداره تحصیلات تکمیلی اعلام گردد.

۴-۶- دانشجوی دکتری موظف است تا پایان نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و موضوع رساله خود را (با نظر استاد راهنما) جهت بررسی در شورای تحصیلات تکمیلی ارسال نماید. در صورت عدم تعیین استاد راهنما و موضوع رساله در موعد مقرر، به استناد آیین نامه یکپارچه وزارت عتف، سنوات دانشجوی مشمول تبصره ۱۶ ماده ۳ موجه قلمداد نمی شود.

۴-۷- کلیه مراحل تعیین استاد راهنما تا صدور حکم اولیه استاد راهنما (حکم سرپرستی) ، باید حداکثر تا یک ماه پس از پذیرش دانشجوی و قبل از انتخاب واحد، تکمیل گردد.

۴-۸- مسئولیت نظارت بر حضور دانشجو در پژوهشکده، انجام امور پژوهشی و خاتمه به موقع رساله دانشجو بر عهده استاد/ اساتید راهنما بوده و در صورت بروز مشکل اعم از عدم مراجعه دانشجو به پژوهشکده و عدم انجام امور پژوهشی توسط دانشجو مراتب باید توسط استاد راهنما در گروه علمی و با هماهنگی رئیس پژوهشکده بررسی و پیگیری گردد و در صورت لزوم، اخطار عدم رضایت از فعالیت پژوهشی برای دانشجو صادر گردد. مقتضی است، جهت ثبت در پرونده دانشجو، رونوشتی از هر اخطار گروه و پژوهشکده به دانشجو به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال گردد. پرونده دانشجو در صورت دریافت سه اخطار به شورای تحصیلات تکمیلی جهت تصمیم‌گیری ارجاع داده خواهد شد.

۴-۹- دانشجو موظف است در پایان نیمسال چهارم نسبت به ارائه گزارش بر اساس درصد پیشرفت اعلام شده در پروپوزال در قالب "ارزیابی جامع پژوهشی ۱" و در پایان نیمسال ششم در قالب "ارزیابی جامع پژوهشی ۲" در کمیته راهبری و اخذ تأیید آن اقدام نماید.

تبصره ۱۱- میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو در ارزیابی جامع پژوهشی ۱ و ۲، به صورت قابل قبول و غیر قابل قبول سنجیده می‌شود. در صورت احراز درجه قابل قبول از سوی کمیته راهبری، دانشجو می‌تواند به فعالیت‌های پژوهشی خود ادامه دهد. چنانچه میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو غیرقابل قبول سنجیده شود، دانشجو حداکثر تا یک ترم زمان دارد تا روند فعالیت‌های پژوهشی خود را به سطح قابل قبول ارتقاء داده و تأییدیه کمیته راهبری را اخذ نماید و در غیر این صورت برای بررسی تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به شورای تحصیلات تکمیلی ارجاع داده خواهد شد.

تبصره ۱۲- پس از برگزاری جلسه دفاع از ارزیابی جامع پژوهشی ۱ و ۲، صورتجلسه کمیته راهبری به همراه گزارش پیشرفت رساله می‌بایست توسط رئیس پژوهشکده به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال گردد.

۴-۱۰- تعیین داوران، تاریخ و برگزاری جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله در گروه تخصصی مربوطه انجام می‌گیرد. کلیه هماهنگی‌های مربوط به جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله و تهیه دعوتنامه اساتید مربوطه و هیأت داوران بر عهده پژوهشکده می‌باشد.

۴-۱۱- بعد از برگزاری جلسه دفاع از پیشنهادیه رساله و تصویب آن در کمیته راهبری (با حضور داور داخلی و خارجی)، باید کلیه مستندات دفاع از پیشنهادیه رساله (شامل فرم پیشنهادیه موضوع رساله دکتری، گزارش پیشینه تحقیق، مصوبه کمیته راهبری (با تأیید داوران داخلی و خارجی) و مصوبه گروه علمی جهت تصویب پیشنهادیه و صدور حکم اساتید راهنما و مشاور به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال گردد.

تبصره ۱۳- احکام اساتید راهنما یا مشاور خارج از سازمان باید به همراه مدارک تصویب پیشنهادیه ارسال گردد.

تبصره ۱۴- دانشجو موظف است پس از تأیید پیشنهادیه رساله خود در شورای تحصیلات تکمیلی، ظرف مدت یک هفته، نسبت به ثبت آن در پایگاه ثبت پایان نامه‌ها (ایرانداک) اقدام و کد رهگیری را جهت تأیید، به اداره تحصیلات تکمیلی ارائه نماید

۴-۱۲- در دوره دکتری پژوهش محور ارزیابی به صورت احراز قابلیت‌های پژوهشی، براساس روند پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی سنجیده می‌شود. میزان پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی دانشجو توسط استاد راهنما به کمیته راهبری گزارش و در صورت تأیید، دانشجو می‌تواند به فعالیت پژوهشی خود ادامه دهد.

تبصره ۱۵- گزارش پیشرفت رساله باید به زبان فارسی نوشته شود. همچنین جهت یکنواختی و هماهنگی در نگارش گزارش پیشرفت رساله، دانشجویان موظف هستند از شیوه‌نامه تدوین رساله در اداره تحصیلات تکمیلی تبعیت کنند.

تبصره ۱۶- مدت مجاز تحصیل در دوره دکترا پژوهش محور حداقل ۶ نیمسال و حداکثر ۸ نیمسال است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱۷- مدت مجاز تحصیل می تواند تا حداکثر دو نیمسال تحصیلی به شرط تأیید شورای علمی پژوهشکده و شورای تحصیلات تکمیلی افزایش یابد.

تبصره ۱۸- مدت مجاز مرخصی های بدون احتساب سنوات که قابل استفاده برای دانشجوی می باشد به شرح زیر است:

* مرخصی زایمان برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دوسال،

* مرخصی پزشکی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی،

* سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی

تبصره ۱۹- در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱۶ و موجه نبودن آن پس از بررسی در شورای علمی پژوهشکده، پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت سنوات غیر مجاز، طبق مصوبه سومین نشست از دوره ششم هیئت امنا سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ مبلغ ۵۰ درصد شهریه دانشجویان نوبت دوم دانشگاه تهران در همان رشته و همان ورودی تعیین می شود که سالهای آتی این رقم حداکثر ۲۰ درصد افزایش می یابد.

۴-۱۳- هیچ کسر نمره ای به ازای تمدید سنوات تحصیلی دانشجویان دکتری صورت نمی پذیرد

۴-۱۴- دانشجو موظف است ظرف مدت یک ماه نسبت به تسویه حساب و تحویل نسخه های الکترونیکی رساله به اداره تحصیلات تکمیلی اقدام نماید.

۴-۱۵- در صورتیکه در هر مرحله عدم انجام تعهدات کارفرما موجب اختلال و غیرقابل قبول بودن پیشرفت کار شود، اساتید راهنما موظف هستند ظرف مدت حداکثر ۳ ماه نسبت به رفع مشکل دانشجو اقدام نمایند.

۴-۱۶- مسئولیت کفایت انجام کار دانشجو در طول دوره دکتری برای خاتمه رساله به عهده اساتید راهنما می باشد. در مرحله دفاع از رساله، دانشجو باید حداقل نسبت به ارائه چاپ/پذیرش یک مقاله ISI و یک مقاله علمی پژوهشی (مجموعاً دو مقاله) اقدام نموده و مدارک آن را به هیأت داوران و پژوهشکده تحویل نماید. یکی از مقالات قبل از جایگزینی با یک ثبت اختراع می باشد.

تبصره ۲۰- در خصوص پژوهشکده مطالعات فناوری های نوین پذیرش دو مقاله ISC و یا علمی پژوهشی با گرید الف یا ب قابل قبول خواهد بود.

تبصره ۲۱- در صورتی که مقالات مورد نیاز دفاع دانشجو در مجلاتی به چاپ برسد که استاد راهنمای آنها عضو هیأت تحریریه (سردبیر یا مدیر اجرایی) مجله است باید داوری مقاله در خارج سازمان انجام پذیرد و استاد راهنمای مربوطه از مسیر ارزیابی خارج می گردد. لازم است گزارش فرآیند فوق به همراه درخواست مجوز دفاع از رساله ارسال شود.

۴-۱۷- دانشجو موظف است گزارش کار خود را در جلسه پیش دفاع در حضور هیأت داوران (بدون عضو خارجی) ارائه نماید و در صورت تأیید می تواند از رساله خود دفاع نماید برای برگزاری جلسه پیش دفاع، کلیه مستندات رساله (مقاله ها و گزارش رساله) به همراه نامه درخواست استاد راهنما مبنی بر آمادگی دانشجو برای دفاع از رساله و اسامی داوران پیشنهادی به مدیر گروه پژوهشی مربوطه، تقدیم می گردد و پس از تصویب گروه پژوهشی، جلسه پیش دفاع با حضور

داوران داخلی برگزار می‌گردد. بعد از برگزاری جلسه پیش دفاع، درخواست برگزاری دفاع از رساله در شورای علمی پژوهشکده مورد بررسی قرار گرفته و در صورت تصویب، مصوبه شورای علمی پژوهشکده، مصوبات گروه، صورتجلسه پیش دفاع و دستاوردهای رساله حداقل سه هفته قبل از تاریخ پیشنهادی دفاع از رساله، جهت تأیید نهایی و صدور مجوز دفاع به اداره تحصیلات تکمیلی ارسال می‌گردد.

تبصره ۲۲- مسئولیت هماهنگی‌ها با هیأت داوران و محل برگزاری جلسه دفاع از رساله، بر عهده دانشجو و پژوهشکده می‌باشد. پژوهشکده موظف است یک هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، تاریخ جلسه را برای تعیین نماینده تحصیلات تکمیلی و صدور دعوت‌نامه‌ها به اداره تحصیلات تکمیلی اعلام نماید. برنامه زمانبندی باید به گونه‌ای باشد که زمان شروع و خاتمه جلسه دفاع در ساعات اداری قرار گیرد.

۴-۱۸- ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهشی و نحوه نگارش انجام می‌شود و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر (بدون درج نمره در رساله) تعیین می‌شود:

الف) قبول (در یکی از سطوح: عالی، بسیار خوب، خوب)

- از نمره ۱۹ تا ۲۰: درجه عالی
- ۱۸/۹۹ - ۱۸: درجه بسیار خوب
- ۱۷/۹۹ - ۱۶: درجه خوب

ب) غیر قابل قبول

نمره کمتر از ۱۶ غیر قابل قبول و یا مردود محسوب می‌گردد.

۴-۱۹- ملاک تصمیم‌گیری درخصوص رد یا قبولی رساله و همچنین درجه آن میانگین نمراتی است که داوران، اساتید راهنما و مشاور حاضر در جلسه مستقلاً به دانشجو می‌دهند. نماینده تحصیلات تکمیلی مسئولیت جمع‌آوری نمرات داوران، استاد راهنما و استاد مشاور (به طور محرمانه) و نیز اخذ میانگین به عنوان نمره نهایی دانشجو را به عهده داشته و بر حسن اجرای جلسه دفاع در چارچوب آیین‌نامه آموزشی دوره‌های تحصیلات تکمیلی نظارت می‌کند. نماینده تحصیلات تکمیلی باید ترتیبی اتخاذ نمایند تا سؤالات مطرح شده در جلسه دفاع منحصراً توسط دانشجو پاسخ داده شود.

تبصره ۲۳- چنانچه رساله دانشجو «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است طی حداکثر شش ماه، به شرط اینکه از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را به عمل آورد و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند.

۴-۲۰- دانشجویان موظف هستند برای ثبت نسخه نهایی رساله در سامانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) حداکثر ۱۰ روز پس از دفاع از رساله اقدام نمایند.

این شیوه‌نامه مشتمل بر ۱ مقدمه، ۴ ماده و ۲۳ تبصره در جلسه شماره ۲۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۳/۲۱ شورای تحصیلات تکمیلی سازمان به تصویب رسید، و برای کلیه دانشجویان ورودی مهر ماه سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ به بعد لازم الاجرا می‌باشد.